СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 8. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 14-го січня 1944. No. 8. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, January 14, 1944. VOL. LII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода": BErgen 4-0237, — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

НАЙВАЖЧА ПРОБЛЕМА ВОЄННОГО ЧАСУ ПЕРЕД КОНҐРЕСОМ

ВАШИНГТОН. — Пропозиція президента Рузвелта, щоб завести примусову краєву службу на час війни викликала просто збентеження серед конґресменів. Крім давних прихильників такого законопроєкту, всі інші конґресмени завзято дискутують проблєму, щоб якось вийти з важкого положення. Загально вважають, що це найважча досі справа у воєнному часі. Коли йде про само недопущення до дальших страйків то для такої цілі конґрес уже має законопроєкт Остина-Водсворта. А коли йде про інші цілі в пропозиції президента, то, велике число конґресменів бажалоб точнішого вияснення президента, щоб знати, про що йде.

Проти примусової служби йде зорґонізоване робітництво, якого іменем явився голова Американської Федерації Праці Вилйем Ґрін та предсідник Конґресу Промислових Орґанізацій CIO Филип Морей на одногодинну конференцію у президента Рузвелта. Обидві сторони розійшлися непереєднані, але не зірвали звязків. Вони мали сказати президентови, що він іде за вказівками некомпетентних людей.

БУДОВА 34,000 МИЛЬ НОВИХ ДОРІҐ ЯК ПІСЛЯВОЄННЕ ЗАНЯТТЯ.

ВАШИНГТОН. — Як один із перших проєктів, при яких робітники та ветерани можуть дістати працю після війни, є будова нових важних шляхів в цілому краю. З такою пропозицією звернувся президент Рузвелт до конґресу, домагаючися ухвалення видатку на будову 34,000 миль нових гостинців. Кошти такого підприємства малиб бути сфінансовані почасти з федеральних фондів, а частинно з стейтових. Загальний видаток обрахований на $750,000,000. При будові зможуть дістати працю 2,000,000 робітників на час від 10 до 20 літ. Дороги малиб служити для бизнесових і стратеґічних цілей і йшлиб від океану до океану.

НАЙБАГАТШИЙ БАНК ОБВИНУВАЧЕНИЙ В КРИМІНАЛЬНІЙ ТРАНСАКЦІЇ З ВОРОГАМИ.

НЮ ЙОРК. — Чейз Нешенел Бенк, що його вважають за найбагатший банк на світі, обвинувачено перед окружним федеральним судом за постачання грошей міжнародному торговцеви діямантів, Лінардови Дж. А. Смитови, родом з Голяндії. Кримінальний проступок полягав у тому, що Смит дістав кредити в банку в часі, коли закон їх заморозив, щоб купувати діяманти заграницею, а до того ще й у ворожій державі, бо в Японії і „в деяких европейських краях".

СЕНАТ ПЕРЕВОДИТЬ СВІЙ ПЛЯН НОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ.

ВАШИНГТОН. — Домагання департаменту скарбу, щоб новий податковий закон приніс десять з половинною біліонів долярів приходу для Федерального уряду, стрінувся з непереможною опозицією сенату. Сенатська податкова комісія поступає по своєму плянови і відкидає один за другим джерела нового оподаткування. Комісія станула на тому становищі, що вистарчить лище яких три біліони нових податків на покриття видатків в 1944. р. Нові податки накладається на предмети продажу, головно на люксусові річи, а комісія не хоче допустити до збільшення особистих податків, лише втримати їх на давнім рівні.

ПРОТИ ВИСОКОЇ „ВІДПРАВИ" ВЧАСІ ДЕМОБІЛІЗАЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — Перед Комісією Воєнних Ветеранів палати репрезентантів явився на переслуханню представник орґанізації Ветеранів Чужинних Воєн Омар Б. Кечом із заявою, що відправа для вислужених вояків після війни не повинна бути зависока. Він думає, що $100 до $200 буде вистарчальною сумою, бо під „відправою" треба розуміти грошеву суму, потрібну на закупно вбрання та різних дрібних предметів, потрібних до цивільного життя. Зате важною проблємою, на думку Кечома, є подбати про працю для ветеранів, бо це є властиве джерело для втримання життя. Він звертає увагу, що досі вже випущено з війська коло одного міліона ветеранів, а в наступному воєнному році прийде ще з міліон. Отже така „відправа" забере велитенські суми з федеральних фондів.

НОВА ҐАРМОНІЗАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКОГО ҐИМНУ.

БОСТОН. — На суботнішному концерті Бостонської Симфонічної Орхестри буде запродукована нова музика до американського національного гимну, скомпонована російським композитором Іґором Стравінським. Стравінський каже, що національний гимн буде звучати більше як церковний гимн, а не як вояцький маршовий спів, як це є тепер.

Касують пробні алярми перед ворожими налетами

ВАШИНГТОН. — Воєнний департамент та Бюро Цивільної Оборони проголосили, що відтепер не будуть заряджувати частих пробних алярмів, як остороги перед можливим налетом чужих літаків на побережжу Атлянтійського океану. Таксамо не буде частішого затемнення міст та околиці, бо в інших округах краю їх уже цілком покасували. Колиб і видали пробний алярм, то він буде лише раз на три місяці і то в неділю. Одначе департамент війни звертає увагу, що війна ще не скінчилася і воєнна праця мусить іти дальше.

ПЕРШИЙ КАНАДІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

ВАШИНГТОН. — Лейтон Мек Карті, канадійський дипльоматичний представник у Вашинґтоні, вручив президентови Рузвелтови свої повновласти як перший канадійський амбасадор для Злучених Держав. Підвищення ранґи дипльоматичного представника до становища амбасадора було проголошене ще перед місяцем, але новий амбасадор не мав нагоди вручити нові повновласти тому, що президент виїхав був на конференцію до Каїра та до Тегерану. Передача нових паперів відбулася вчасі нарад Воєнної Ради Пацифіку, в якій брав участь новий амбасадор, як член цієї ради побіч дипльоматичного представника Нової Зеляндії Волтера Наша й інших членів. На цій нараді президент подав короткий звіт із своїх нарад в Тегерані, а рада висловила своє вдовілля з повної гармонії між учасниками конференції в Тегерані, як про це сповістив її президент.

ВЕЛЕС ЗА РЕҐІОНАЛЬНІ ДОГОВОРИ В МІЖНАРОДНІЙ ОРҐАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВ

НЮ ЙОРК. — У дальшій черговій статті бувшого підсекретаря стейту Сомнера Велеса згадується про значіння реґіональних договорів для забезпеки світового миру. Він згадує цю справу з нагоди обговорювання договору між Сталіном і Бенешом, про взаємні зобовязання Советів і Чехословаччини. Велес того погляду, що реґіональні договори повинні бути допущені в будучій міжнародній орґанізації держав, бо Ліга Націй, ставши на становищі загального світового миру, не могла доглянути особливших відносин в деяких частях світу і тому не могла теж запобігти всім можливим затіям. Отже реґіональний договір в роді чесько-російського є якраз зарадою на цю недостачу і причиниться до скріплення забезпеки миру.

Поляки готові на компроміс щодо границі

ЛОНДОН. — Міністерський кабінет польського уряду на вигнанню знову радив цілий день над взаєминами між цим урядом і советами. Два засідання забрали майже цілу добу. Проводив премієр Міколайчик. Кажуть, що на них уже вироблено начерк відповіди советському урядови. У цій відповіді польський уряд годиться переговорювати в справі границі, але домагається, аби дипльоматичні зносини були встановлені передтим. З цеї вістки виходило би, що польський уряд на вигнанню закинув уже своє первісне становище, що східна границя Польщі така неоспорна, що про неї не може навіть бути мови.

Джеймс Рестон, лондонський кореспондент „Ню Йорк Таймсу", каже, що ситуацію для польського уряду комплікують нутрішні поділи, які є постійним клопотом коаліційних урядів.

„ПРАВДА" НАТЯКУЄ НА МОЖЛИВІСТЬ КОМПРОМІСУ

ЛОНДОН. — „Правда", орґан комуністичної партії, даючи огляд советської пропозиції в справі польсько-советських границь, додала, що советський уряд не вважає польської границі утвердженою й незмінною.

ПОЛЬСЬКІ ЧАСОПИСИ ОБОРОНЯЮТЬ ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД НА ВИГНАННЮ

Польська Телеґрафічна Аґенція наводить вискази різних польських часописів в Анґлії, що мають бути відповіддю на вороже відношення советського уряду до польського уряду в Лондоні.

„Дзенник Польскі", офіціяльний орган польського уряду в Лондоні, писав, що польський уряд в Лондоні справді представляє польський народ. Подібне становище заняли чотири головні польські партії. „Інакший уряд у Польщі мусів би хіба спиратися на баґнети", кажуть ґазети.

Польська Телеґрафічна Аґенція додає статистику населення в краях на схід від лінії Курзона. Каже, що в 1939 році було там без східної Галичини 6 міліонів 620 тисяч душ населення, в тому числі 2 міліони 250 тисяч поляків. У східній Галичині, каже ПАТ, було 4 міліони 410 тисяч душ населення, в чому поляків було 2 міліони 200 тисяч.

І СОВЄТИ ЗА ҐРЕЦЬКУ ЄДНІСТЬ

КАЇРО. — Грецька Новинкарська Служба каже, що грецький амбасадор у Москві дістав ноту від Олександра Корнійчука, советського віцекомісаря заграничних справ, в котрій советський уряд висказується за обєднання всіх грецьких груп, що воюють проти німців, в одну цілість.

Речник грецького уряду на вигнанню заявив, що німецькі рапорти, що мовляв советський уряд іде в грецькій справі по лінії, подібній до своєї югославської політики, себто підпирає прихильну собі партизанську групу проти інших, це тільки ворожа пропаґанда.

ПІДХІД ДО АТАКИ.—Бредучи болотом, канадійські піхотинці восьмої британської армії посуваються до італійського міста Ортони, на котрого вулицях вже здавна йдуть люті бої. Через 8 днів ішли ці бої, поки нарешті канадійці перемогли німців.

ЗНИЩЕНО ТРИ НІМЕЦЬКІ ФАБРИКИ ЛІТАКІВ

ЛОНДОН. — Вівтірковий рейд на Німеччину був видно найбільшим повітряним боєм історії. Брало в ньому участь принаймні 1,400 американських літаків і добилися вони одного з найбільших військових доспіхів, бо знищили три німецькі фабрики літаків. Щоправда, американська армія утратила в цій виправі 59 важких бомбовиків, але ця втрата не є занадто велика, коли взяти під увагу величину виправи й розміри шкоди, заподіяної ворогови.

Генерал Г. Г. Арнолд, командант летунської сили американської армії, оцінював процент утрат на 5. з цього виходило би, що в виправі взяло участь 1,280 літаків. Зате в боях американці збили принаймні сотку німецьких літаків, що на тисячу літаків, які Німеччина кинула в бій, є поважний процент. З виправи не вернулося 595 американських летунів. Припускають, що не всі вони загинули.

Фріц Бекман, коментатор німецької повітряної сили, заявив на берлінському радіо, що в цім найбільшім повітрянім бою війни над Німеччиною „перевага була по стороні ворога" та що „ми (німці) мусимо перемінити цілу нашу оборонну тактику", бо тепер уже „ніякі штучки не помагають проти ворога, котрий має технічну перевагу". Він признав, що поява збитих формацій американських літаків над Німеччиною зробила на німецьких вояків таке глибоке враження, як поява повзових ескадр у Франції в 1917. році.

Ще цікавіше признання зробили інші радіові коментатори; вони казали, що Ґерінґ кинув у бій молодиків, які не були в боях, та летунських інструкторів, які від трьох літ не були в операційних боях.

Американські летуни вернувшися з цеї виправи висказуються з признанням про відвагу і завзяття німецького ворога. Ще, мовляв, ніколи ворог так уперто не напирав на наші формації, як у цьому бою. Дехто казав, що німці билися як божевільні.

У цій вправі теж американські летуни запізналися вперше з ракетами, вистрілюваними з літаків. Американські літаки були на великі височині так, що температура понизилася до 30 ступнів понижче зера, коли зявився відділ німецьких літаків, сформувався до нападу справно, гейби це був відділ піхоти, і підлетівши ближче до американців, вистрілив до них ракети. Сальва назагал не попала в наші літаки, хоча деякі певно поцілили. Летуни, що перебули цей бій, ще по повороті до Анґлії відчували напруження бою.

Головними ціллями американського рейду були міста: Брунсвік, Ошерслебен і Гальберштадт.

НІМЦІ ПРИЗНАЮТЬ УТРАТИ ПІД КАССІНОМ.

АЛЖЕР. — Аліянти закріпили свої позиції під Кассіном, коли війська пятої армії дійшли до стіп гори Трокіо.

Німецьке радіо признало, що німців виперто вже з Червара та сусідних ґорбів по завзятих боях.

НАВІТЬ ІДЕН НЕ ЗНАЄ ГОДИНИ ІНВАЗІЇ.

ЛОНДОН — Антоні Іден, британський секретар заграничних справ, признав, що він не знає дати, коли пічнеться аліянтська інвазія Европи. Він висказав при тому надію, що на неї не треба буде довго ждати.

ЗАТОПЛЕНО ДВІ СУБМАРИНИ НА ПІВДЕННОМУ АТЛЯНТИКУ.

ВАШИНГТОН. — Департамент фльоти подав вістку, що на південному Атлянтику летуни американської воєнної фльоти затопили недавно ще два німецькі підводні човни. Один човен затоплено по півшести-годиннім бою, в котрому брало участь 6 літаків, котрим помагали теж літаки американської армії. Другий човен затоплено незадовго потім, при чому бій мало що не скінчився теж фатально для одного літака, котрий зочив субмарину та завдав її такий удар, що вона не могла сховатися під воду.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ЗАНЯЛА САРНИ.

ЛОНДОН. — У спеціяльнім комунікаті Сталін сповістив, що червона армія заняла Сарни, важний залізничий пункт, положений вже поза ризькою границею. Сталін висказав військам спеціяльну подяку за бої.

Німці звели теж великий здержуючий бій коло українського міста Винниці, що лежить над рікою Бугом, але втравили в ньому за добу 5,000 людей убитими та 144 повзи.

Червона армія повела нову офензиву коло Мозира, де воно поширила свій клин на 19 миль і заняла Давидовичі, що лежить 24 милі на північ від Мозира, на залізниці до Жлобина, і Козловичі. У новій офензиві на Білоруси червона ормія заняла Бобровичі й Шарейки.

Великі бої йдуть далі в околиці Кірового, де німці понесли один з найбільших розгромів цеї війни.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

За справжню свободу

У своїм посланню до конгресу про потребу ухвалення закона про цивільну службу президент Рузвелт висунув певні основні засадничі погляди, котрі є таким радикальним відступленням від дотеперішньої політичної фільософії краю, що властиво за них, а не за що інше цей проєкт будуть валити прихильники старовини.

Президент Рузвелт є зовсім добре свідомим того, що він пропонує наскрізь нову річ. Він пригадує, що ця республика мала свій початок у захороні певних політичних прав, яких не вільно нікого позбавляти. Між цими правами є: свобода слова, свобода преси, свобода релігії, суд перед присяжними, свобода від неоправданої ревізії й арешту. Це були наші права життя й свободи.

„Одначе, вміру того, як наша держава зростала величиною й силою, вміру зросту нашої промислової господарки, ці політичні права показалися невистарчальними, аби забезпечити нам рівність у нашим шуканню щастя.

„Ми прийшли до ясного зрозуміння факту, що справжня особиста свобода не може існувати без економічного забезпечення й незалежности. Люди, що в нужді, не є вільними людьми. Люди, що голодують й не мають праці, це матеріял, з котрого робляться диктатори.

„У наші дні ці економічні правди принялися як самозрозумілі. Ми приняли, так сказатиб, другий Бил оф Райтс, на основі котрого можна створити нову підставу для забезпечення й добробуту для всіх, без огляду на їх становище, народність чи віру."

Між цими правами президент вичисляв: Право до пожиточного й поплатного заняття в промислах чи крамницях, на фармах чи в копальнях краю; право заробляти досить на забезпечення собі харчу, одіння й розривки; право кожного бизнесмена до чесного зарібку; право кожної родини до пристойного мешкання; право до відповідної медичної опіки й нагоду доходити до здоровля й тішитися ним; право до належної захорони перед економічними страхіттями старости, недуги, випадку й безробіття; право до доброї освіти.

„Всі ці права разом рівняються забезпеченню. І по виграннюю цеї війни ми мусимо бути приготовані поступити вперед, переводячи ці права в життя, до нових цілей людського щастя й добробуту.

„Від того, у якім ступні ті й тим подібні права будуть переведені в життя, для наших громадян, буде залежати в значній мірі, чи Америка добеться в світі належного їй місця. Бо як нема забезпечення тут вдома, то не може бути тривалого мира в світі".

Що за цю якраз фільософію будуть назадницькі часописи валити президентів проєкт, видно хочби з того, що якраз ці уступи промовчують і газетні передовиці й „провідні" політикани.

Наша участь у Четвертій Воєнній Позичці

Зближається день 18. січня, коли офіційно зачнеться кампанія продажі Воєнних Бондів Четвертої Державної Позички.

До цеї кампанії приготовляються різні установи. Приготовляються стейти і міста. І приготовляються різні національні групи. Між тими групами, як знаємо, є теж і українська.

Отсе перший раз пробуємо повести Українську Краєву Кампанію Продажі Воєнних Бондів заходами Українського Конгресового Комітету, створивши при ньому Комісію Продажі Воєнних Бондів, яка веде ту акцію.

Думаємо, що наш загал прийме з повним вдоволенням змагання виказати в зорганізованій формі нашу ревність в допомозі воєнним зусиллям нашої держави. Від самого початку війни виринали в нас різні думки, щоб повести справи так, щоб ми могли виказатись при кінці війни, що ми гідно сповнили наші громадянські обовязки на домашньому фронті, а наші сини, брати, чи чоловіки — на воєнному. Дещо в тій справі вже зроблено. А тепер, хоч спізнено, пробуємо це зробити в справі Воєнної Державної Позички в такий спосіб, щоб вже тепер була наглядна памятка нашого патріотизму. Не буде це тяжко осягнути, коли тільки буде добра воля. Усі потрібні пояснення є подавані в газетах, а крім цього можна їх дістати від голови Комісії Продажі Воєнних Бондів при Українськім Конґресовім Комітеті.

Четверта Воєнна Позичка проголошена в дуже важному моменті. Обєднані Держави роблять підготовку до рішального бою з Гітлером. Ось та підготовка ведеться уже дуже довго, а тепер є у повному розгоні. І вже недалекий той час, коли зачнеться бій. В такому положенню не можна навіть подумати, щоб кожний громадянин не сповнив якнайревніше свого обовязку. І не тільки те! Він мусить зробити ще більше. Він мусить закупити додатковий бонд, бо тим приспішить кінець війні.

Наш уряд має тепер повно інших клопотів, як журитись фінансами. Рішаються важніші справи, як грошеві. Тому треба звільнити його хоч трохи від фінансових клопотів і розкупити Четверту Воєнну Позичку скоро. А ця скорість буде ще й моральним ударом у ворогів, а скріпленням моралі наших вояків і нас самих.

Правда, можнаб повторити ще й те, що було нераз писане про солідність інвестиції, себто про те, що гріш, даний в руки Дядька Сема, є найбезпечнішим вкладом і на добрий, як на теперішні часи, процент. Але чи треба про це широко розписуватись? Чи є хто в цілому світі, щоб у таке сумнівався?

Тому, збираючи все докупи, ми переконані, що всі ми, американці українського роду, попремо й тим разом позичку нашої держави якнайщирійше на такі розміри, на які нас стати.

А далі, що подбаємо, щоб усі ті бонди були зареєстровані в Комісії Продажі Воєнних Бондів при Українськім Конґресовім Комітеті в спосіб, як цей Комітет проголошує.

Проф. Микола Чубатий.

ЯК СТОЇТЬ НИНІ СПРАВА ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ?

Чи є можливість, щоб Західну Україну захопили поляки?

Коли покінчилася в Москві конференція представників заграничних урядів Америки, Британії та Росії та коли проголошено офіційний комунікат про цю конференцію, зараз журналісти звернули увагу на це, що промовчано там справу так званих польсько-советських границь, себто головно справу Західної України. По тегеранськім зїзді през. Рузвелта та премієрів Чорчила та Сталіна знов виринуло на сторінках преси це саме питання: чи західні українці дістануть змогу вирішити свою судьбу? Офіційно подавано, що, що та справа відложена на мирову конференцію, отже буде полагоджена по скінченні війни. Такі комунікати появлялись одначе тільки в краях демократії; не було їх на сторінках советської преси. Навпаки там приймалося за річ немов вирішену, що Західна Україна вже належить до Росії. Советський амбасадор в Мексику Уманський тільки потвердив становище свого уряду. Та тепер уже ясно, що так дійсно є. А це означає, що та справа Західної України стоїть вельми грізно для українського народу. Всупереч волі населення, всупереч Атлянтійському Чартерові та всупереч деклараціям про чотири свободи Західну Україну таки загорнуть большевики. Ця загроза є нині тільки з боку червоної Росії. Ось так стоїть ця справа, а не інакше. Польща може тільки евентуально щось „виторгувати" — це все. Бо в звязку з таким сильним теперішним становищем Советів у східній Европі становище Польщі є нетільки лихе, але безнадійно лихе. Відомо, що поміж Польщею та Советами немає нині навіть дипльоматичних звязків, себто іншими словами положення є на пів-воєнне. В Москві польського лондонського уряду так як не признають за уряд Польщі. За такий уряд неофіційно там признають Польський Комітет Патріотів в Москві з Вандою Василевською у проводі. Цей Комітет давно вже признав Західну Україну Росії. Він має навіть власну армію зложену вже з двох дивізій. На чолі одної стоїть заводовий польський старшина ген. Берлінґ, на чолі другої заводовий комуніст, варшавський робітник, що виступає під псевдонімом „генерала Волтера", комуністичний ветеран з еспанської війни, кандидат на польського головнокомандуючого.

По проломанню гітлерівського фронту, коли ця „визвольна армія Польщі" вмашерує до Варшави, вона навіть проголосить радянську Польщу, а по якімсь часі вступлення її в члени советського союза. Так нині реально представляється справа Польщі. І ось такі є можливости, що Польща загорне Західну Україну, чим лякали нас комуністи і їхні прихвостні, щоб відвернути нашу увагу від советської небезпеки. Бо не важне це, що пишуть польські „патріотичні редактори" в Америці. Їх писання виглядають нерідко на маячення хорої людини. Не важне й це, що навіть виголошують польські політики, чи їх приятелі серед американців. Це ніяк не заважує, бо рішальним є те, що ми є у війні, а щоб поконати Гітлера треба демократичним потугам помочи Советів. З тим фактом треба усім рахуватися. Супроти цього справи нині представляються так, що є сумнівним навіть само істнування незалежної Польщі. Говорити в таких обставинах про польську небезпеку для Західної України, це галамучення людей. Можнаб тільки говорити про західно-українські території, що їх Совети евентуально Польщі з ласки відступлять, радше для розбиття польського протимосковського фронту, ніж з іншої цілі.

Польський чорт мальований на стіні червоною краскою.

Хоч уже віддавна був такий стан, що не було ніякої правдоподібности, щоб Польща могла назад дістати Західну Україну, не тільки большевицька преса, але теж деякі українські ґазети писали майже тільки про одну небезпеку — польську. Немає сумніву, що маємо тут до діла з виразно змонтованим большевицьким табором москвофілів, що працюють вже по одним методам — пужати американських українців ще дальше тільки „польським чортом", а ніяким другим, рахуючи на дві річи: на память американських українців про старі гріхи Польщі супроти українського народу та на слабе політичне вироблення мас, навіть і багатьох інтеліґентів серед американських українців. Це використовують нові українські москвофіли та кричать, що нині злочин є навіть йти українському науковцеви поміж американських вчених та чужинців з Европи і говорити про українську науку, коли між тими учасниками знайдеться один поляк. Виглядає, щоб усі ми сиділи тихо по бейзментах та ждали на спасіння для наших братів, що його принесе Росія; в противному випадку, хто інакше поступає — той польонофіл.

На українській землі в Европі нема вже ніяких філів.

Всякого роду філи можуть животіти тільки поміж політично невиробленим громадянством, що не вірить у сили власного народу. Тоді воно звичайно орієнтується на неволю одного чи другого наїзника. На рідних землях український нарід вже давно випростував хребет і став на власні ноги. Немає там вже ні польонофілів ні москвофілів; всі є тільки українофіли. Вони готові стати до розмови з кожним, хто право українського народу — бути господарем на власній землі — буде респектувати; значить з росіянином, і з поляком, і з румуном, і з мадяром. Багато американських українців ще на цім поземі політичного розвою, що український нарід мусить мати якесь ярмо на своїй шиї; мусить мати над собою одного з сусідів: Польщу або Росію. Вони таки ще думають думками австрійського русина, бо не пережили патосу 20-літної боротьби українського народу, духово вже вільного. Колиж хтось стане писати проти російського ярма, то по їх думці, він певно за польським. Їм тяжко вдуматися, що навіть маси Західної України нині думають інакше, що навіть очевидна перевага будь котрого з окупантів не спинилаб їх від боротьби за повне визволення українського народу. Бо ось така є політична віра новочасного українця — самостійництво та боротьба проти кожного наїзника. Український нарід як самостійний політичний чинник може лучитися з тим сусідом, з яким йому більше по дорозі, але не на це, щоб він над українською землею панував, тільки на це, щоб собі спільно помагати проти спільних ворогів.

Рішальне: Акт з 22. січня 1919.

Я глибоко пересвідчений на підставі мого чотиролітнього побуту поміж українськими земляками за морем, що українсько-американська маса зберігла традиційний український демократизм та щире співчування з долею рідної землі. Їй осоружна всяка диктатура не тільки націстична, але й червона. Всеж таки американські земляки не відчувають так свіжо і безпосередно цього, чим живе нині їх брат духово відроджений двацятьлітньою боротьбою з усіми окупантами; тому не вміють нерідко відрізнити політичних пройдисвітів від громадян, що сумлінно та правдиво підходять до долі української землі та критично оцінюють ситуацію.

Український нарід в Европі бажає єдности з рідними братьми над Дніпром; ніхто так не боліє над зруйнованням Східної України та терпіннями її населення як західні українці. Проте в нинішній ситуації Західна Україна не бажає зєдинення в спільній неволі, зєдинення в тюрмі, а вважає себе звязаною історичним актом 22. січня 1919 року, себто актом злуки обох українських частин у вільній Народній Українській Републиці; у вільній, а не в поневоленій.

НЕ БУДЕ ПІДВИШКИ ЇЗДИ ПОПІД ГУДСОН.

НЮАРК (Ню Джерзі). — Федеральний суд потвердив заборону Міжстейтової Комісії, що не можна підвищити ціни їзди підземною залізницею в тунелю, що веде з Ню Йорку попід ріку Гудсон до стейту Ню Джерзі. Цією залізницею їздять десятки тисяч робітників із стейту Ню Йорк на роботу в інші стейти. Теперішна ціна їзди є 8 центів і така останеться надальше.

ОЛ. ЛУГОВИЙ — Права автора застережені

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТИ

Історична повість з часів Хмельниччини.

7)

Було при гетьмані багато визначних лицарів - полковників, що вкрили своє імя славою в обох війнах. Полковник Подільський — Іван Богун, Брацлавський — Данило Нечай, Київський — Михайло Кричевський, Гадяцький — славний Синопський герой, старий Іван Бурлай, Корсунський — Станислав Мрозовицький, Кропивенський — Філон Джеджалий, Охочекомонний — Петро Головацький, Чигиринський — Федір Вешняк-Якубовський, Черкаський — Яків Воронченко, Канівський — Семен Савич, Білоцерковський — Іван Гиря, Прилуцький — Тиміш Носач, Стародубський — Василь Золотаренко, Переяславський — Федір Лобода, Полтавський — Мартин Пушкар, Ніженський — Прокіп Шумейко, Миргородський — Матвій Гладкий, Кальницький — Остап Гоголь-Яновський, Звягельський — Микола Тиша, Уманський — Степан Байбуза, Чернигівський—Мартин Небаба, Лубенський — Іван Золотаренко, Охочекомонний — Іван Дунець і Гарасим Яськевич, київський наказний — Остап Пішко, полковники наказні: Марко Топига, Ганджа, Джулай, Іван Шан-Ґерай, Баран-Худий, Данило, Константин і Василь Виговські, брати генерального писаря, Іван і Матвій Нечаї, брати брацлавського полковника Данила, Яким Сомко, Антін Жданович, Адам Хмелецький, Ярослав Петрановський, Гриць Гуляницький, Іван Гладкий, Петро Забіло, Іван Абрамович, Павло Хмельницький - Яненко, Яків Лизогуб, Семен Дубина[21] і багато інших, молодших лицарів, підполковників і сотників. З них найвидатнішими, славними не лише в Україні й Польщі, але по всьому тогочасному світові, було двох: Київський полковник Михайло Кричевський і Подільський — Іван Федоренко-Богун. Хоч Богдан Хмельницький і сам потребував щирих приятелів-дорадників, видатних полководців, але й рятунок України жадав жертви одним з них. Богун походив з незначного шляхетського роду, був ще молодий. А визначному войовнику, литовському гетьману, князю Радзивилу треба було поставити противника з холодним розмислом, рівного Радзивилу літами, розвагою, досвідом та походженням. І Хмельницького вибір впав на Михайла Кричевського, в минулому видатного полковника Річи Посполитої, нащадка дуже старого шляхетського роду, бувшого реєстрового полковника Чигиринського, — а тепер Київського, — свого старого однодумця.

Станислав Михайло Кричевський походив з старовинного шляхетського роду Кричевських, з села Кричева на Поліссі, Берестейського воєвідства, що належало до Великого Князівства Литовського. Рід Кричевських славився войовничістю. У польсько - литовській історії згадуються хорунжий Кирдей-Кричевський, полковник королівських військ, Володислав Кричевський, вбитий в бою під Кокенгавзеном у 1621 році та ротмістр королівських гусарів Микола Кричевський. Ще дід полковника Станислава Михайла Кричевського у 16 віці перейшов на католицтво задля уникнення переслідувань, що з часів Жигмонта III посипалися на православну шляхту. Родився Кричевський коло 1600 року, довгий час перебував при королівському дворі у Варшаві, та в частих війнах придбав великі, знані всім, — як стверджують польські історики, — заслуги; славно носив жовнірське імя. У війні з Московщиною брав участь у поході королевича Володислава, а пізніше, у 1627 році на чолі гусарської хоругви — зо Степаном Чарнецьким разом, — брав уділ у шведській війні. У тій війні пізнав його старий коронний гетьман Польщі, Конецпольський; пізнавши, оцінив його відвагу і воєнні здібности та давав найбільш відповідальні доручення. Пізніше настав розгром козаччини. Козацьку старшину призначується польським урядом з родовитої шляхти католицької віри. Козацькі новопризначені полковники-католики у нівець зводили козацькі привілеї, заставляли козаків працювати у своїх маєтностях, наче піддинців, переслідували православний обряд, жорстоко мучили за найменшу провину, взагалі не різнилися нічим від кресових магнатів, утискали можливо й перевищували їх... Реєстрове козацтво ремствувало, втікало на Низ, у Запоріжжа. Сипалися скарги на старшину до коронного гетьмана. Скаржилися особливо на свого полковника Закшевского козаки Чигиринського полку.

В листопаді 1643 року Конецпольський перевів розслідування проступків старшини і винних позміновував. Закшевскому відібрав полк, а на його місце призначив полковника королівських гусарів Станислава Кричевського. Призначення це було доказом, що особа Кричевського користувалася повагою і мала внести спокій у козацькі ряди Чигиринців.

1645 роки були часом розцвіту турецької могутности, її натиску на Европу і розросту коштом християнських держав. Гетьман Конецпольський був прихильником війни з Туреччиною й будував широкі пляни вжитку козаків у цій війні, тому то він козацтву потурав і старався його не дразнити. По його пляні козаки малиб перші почати війну з турками, а тоді у війну встряпулиб всі християнські держави на чолі з Венезіянською республикою, якій Туреччина найбільше загрожувала.

Вже у січні 1644 року Кричевський на чолі Чигиринського полку бере участь у поході Конецпольського на татар і громить ногайську орду під Охматовим. Козацтво повільно почало відживати від утисків, але незабаром вмер козацький прихильник Конецпольський. Коронним гетьманом Польщі обрано Миколу Потоцкого, козацького погромця з 1638 року, ярого ворога козацтва і православия. Але козацько-польські походи в степі бувалися далі. У поході в Дикі Поля Кричевський був свідком, як якийсь польський шляхтич рубнув зненацька шаблею їдучого обіч Кричевського сотника Богдана Хмельницького. Розслідини не виявили причин замаху й справу Потоцький залишив. Після того Хмельницький з півтретя тисячами козаків виїздить у Францію, де бере участь у еспанській війні, але у 1646 році вертається в Україну.

(Дальше буде).

[21] Частина згаданих полковників згинула 1651. року під Берестечком, дехто в московській тюрмі в часи руїни. Пушкар в повстанні проти Виговського.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Просимо всіх членів Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, прийти на збори в суботу, 15. січня, о годині 7:30 ввечір під ч. 435 Мейн Стр. За уряд: С. Вінярський, предс.; А. Зелінський, кас.; М. Матияш, секр.

Українсько-Американська Кампанія Продажі Военних Бондів

Закупно двох кораблів „Перемоги"

На зборах українського Конґресового Комітету, які відбулися в Ню Йорку дня 4. грудня 1943. р., принято резолюцію, якою вложено на горожан українського роду обовязок закупити **пять міліонів долярів** военних бондів в часі окремої Українсько-Американської Кампанії, яка триватиме від 18. січня ц. р. до 15. квітня 1944. р. Коли осягнемо суму пять міліонів долярів, тоді будуть названі два кораблі **„Перемоги"** іменами, пропонованими горожанами українського роду.

Створення Комітету Кампанії.

До переведення кампанії продажі Военних Бондів створено наступний Комітет:

Д-р Володимир Ґалан, предсідник

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ, Інк.:
Микола Мурашко, предс.
Роман Слободян, касієр
Дмитро Галичин, секр.
Дмитро Капітула, контрольор

ПРОВИДІННЯ:
о. Володимир Білинський, предс.
Антін Цурковський, секр.
Евген Рогач, фін. секр.
Іван Боросевич, касієр

НАРОДНА ПОМІЧ:
Василь Шабатура, предс.
Михайло Дуткевич, касієр
П-ні марія Фік, секр.
о. Лев Весоловський, контрольор

УКРАЇНСЬКЕ БУДІВЕЛЬНО ПОЗИЧКОВЕ ТОВАРИСТВО (Філядельфія):
Михайло Дубас, предс.
П-ні Олена Штогрин, місто-предс.

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЧА СПІЛКА (Клівленд):
Василь Волянський, предс.

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БУДІВЕЛЬНО-ПОЗ. ТОВ. (Нюарк):
Василь Хома, предс.
Петро Цап, секр.

СТЕЙТОВІ ПРЕДСІДНИКИ:

КОНЕТИКАТ.
П-на Анастазія Курдина, предс.
Іван Селемен, заст.

ІЛИНОЙ:
Роман І. Смук, предс.
Евген Команишин, заст.

МЕСЕЧУСЕТС:
Микола Давискиба, предс.

МІШИҐЕН:
о. д-р Стефан Тиханський, предс.
Д-р Амброзій Кібзей, заст.

НЮ ЙОРК:
Петро Задорецький, предс.
Іван Андрушин, заст.

НЮ ДЖЕРЗІ:
о. Володимир Лотович, предс.

ОГАЙО:
Іван Тарнавський, предс.
п-на Ґеновефа Зепко, заст.
Дмитро Шмагала, заст.

ЗГОЛОШУЮЧА І ВИДАЮЧА АҐЕНЦІЯ:
Українське Буд. Позичкове Тов. (Філядельфія, Па.)

Як переводити Кампанію на місцях?

Кампанія продажі военних бондів мусить бути переведена в тісному порозумінні зо стейтовими адміністраторами Державного Скарбу та предсідників поодиноких **Кавнтіс.** Першим і головним завданням наших стейтових предсідників є ввійти негайно в порозуміння зо стейтовим адміністратором (їх прізвища і адреси висилається окремо до стейтових предсідників) та виробити з ними плян кампанії в поодиноких стейтах. Державний Скарб повідомить поодиноких адміністраторів про нашу кампанію та подасть їм прізвища наших стейтових предсідників та їх заступників.

Праця на місцях.

В кожній місцевости повинні занятися продажю бондів усі церковні та світські орґанізації та вживати до цього **виключно аплікацій з написом:**

UKRAINIAN AMERICAN WAR BOND DRIVE
under auspices of
The Ukrainian Congress Committee.

Ці *аплікації* будуть вислані прямо з Державного Скарбу до всіх наших церков, відділів У. Н. Союзу, Провидіння, Народної Помочі та Союзу Українок, бо тільки ці орґанізації прислали адреси. Всі інші орґанізації, які бажають взяти участь в кампанії, повинні зголосити негайно свої адреси та кількість потрібних аплікацій на адресу:

UKRAINIAN AMERICAN WAR BOND DRIVE
847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, 23, PA.

Осідок Централі.

Осідок централі кампанії продажі Военних Бондів буде находитися при Українськім Будівельно-Позичковім Товаристві у Філядельфії і усі звіти та запити треба слати до:

UKRAINIAN AMERICAN WAR BOND DRIVE
847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

ЯК ВИГЛЯДАЄ АПЛІКАЦІЯ НА БОНДИ?

UKRAINIAN AMERICAN WAR BOND DRIVE
under auspices of
THE UKRAINAN CONGRESS COMMITTEE.
Application for
UNTED STATES SAVINGS BONDS

War Savings Bonds, SERIES E

Number	Maturity value	Issue price	Amount
....	$25.00	$18.75	$........
....	$50.00	$37.50	$........
....	$100.00	$75.00	$........
....	$500.00	$375.00	$........
....	$1,000.00	$750.00	$........

United States Savings Bonds, SERIES F

Number	Maturity value	Issue price	Amount
....	$25.00	$18.50	$........
....	$100.00	$74.00	$........
....	$500.00	$370.00	$........
....	$1,000.00	$740.00	$........
....	$5,000.00	$3,700.00	$........
....	$10,000.00	$7,400.00	$........

United States Savings Bonds, SERIES G

Number	Maturity value	Issue price	Amount
....	$100.00	$100.00	$........
....	$500.00	$500.00	$........
....	$1,000.00	$1,000.00	$........
....	$5,000.00	$5,000.00	$........
....	$10,000.00	$10,000.00	$........

Total Remittance $........

BONDS TO BE INSCRIBED AS FOLLOWS

Name
Mr.
Mrs. ....
Miss
Address ....
(Street) (City) (State)

Individuals may, if they wish, name either a coowner or beneficiary, but not both. It either is desired, CHECK WHICH: ☐ Coowner. ☐ Beneficiary.

Name Mr. / Mrs. / Miss .... (First name) (Middle name or initial) Last name)

Address .... (Street) (City) (State)

Signature of purchaser ....
(First name) (Middle name or initial) (Last name)
.... , 194..
(Special delivery instruction, if any) Date of purchase)

NOTE.—Check for Series E Bonds may be drawn to the order of any qualified issuing agent. If for Series F or G Bonds, checks must be drawn to the order of either a Federal Reserve Bank or the Treasurer of the United States.

PURCHASER'S RECEIPT

Received check for $........ from .... (Name)

.... (Address)

for the purchase of .... (Number) United States Savings Bonds of Series ...

Date ...., 194..

RECORD RECEIPT

........, 194.. (Date)

Bond purchased by .... (Name)

.... (Address)

Series E, $........
Series F, $........
Series G, $........
Total, $........

.... (Local organization)

.... (Sold by)

Return this receipt to your War Bond chairman.

Як виповняти аплікацію?

В аплікації треба зазначити:

1) **Який бонд** серії Е. Ф, чи Дж, та за яку суму (Series E, F, or G);

2) **Яке імя має бути виписане на бонді** (прим. Іван Дулиба) **як власника** та подана його точна адреса. При жіночих іменах все **треба подавати MRS. чи MISS;**

3) **Коли бонд має бути виставлений** на дві особи, то **виразно зазначити (в клямровій рубриці) чи та друга особа має бути співвласником** (coowner), чи тільки спадкоємцем на **випадок смерти** (beneficiary). Знова треба вважати, щоби при жіночих іменах зазначити Mrs. чи Miss.

4). Купуючий бонд мусить підписати своє імя.

Хто виповнює посвідку?

Першу посвідку (PURCHASER'S RECEIPT) виповнює аґенція продажі бондів тільки тоді, коли бондів зараз не виписує. Коли аґенція виготовляє бонди зараз, цеї посвідки не вживають.

Другу посвідку (RECORD RECEIPT) повинен виповнити сам купуючий. Крім імени купуючого, його точної адреси, суми закупна там треба теж подати імя орґанізації, якої членом є купуючий ак теж просити аґенцію продажі бондів, щоби **прибила там свою печатку.** Цю посвідку купуючий повинен негайно передати секретареви своєї орґанізації, або прямо переслати до головної канцелярії:

UKRAINIAN AMERICAN WAR BOND DRIVE
847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

Треба памятати, що тільки ці бонди будуть нам зараховані, яких посвідка, з банковою печаткою буде відослана до централі. З цих посвідок будуть теж обраховані загальні суми закупна бондів з поодиноких місцевостей, стейтів та орґанізацій. Ось тому прохаємо місцевих секретарів звертати окрему увагу на точне виготовлення цих посвідок (RECORD RECEIPT) та **відослання їх до централі.**

Де можна купувати бонди?

Бонди можна купувати в якійнебудь державній аґенції продажі военних бондів (банк, почтовий уряд і т. д.), але треба завжди вживати тільки наших вгорі згаданих аплікацій з написом: UKRAINIAN AMERICAN WAR BOND DRIVE, under auspices of the Ukrainian Congress Committee.

Або прямо в двох наших державних аґенціях, а це:

1) **UKRAINIAN BUILDING & LOAN ASS'N**
847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

2) **UKRAINIAN SAVINGS COMPANY**
2190 WEST TENTH ST., CLEVELAND, H.

Кому давати аплікації на бонди?

Аплікації треба давати членам наших орґанізацій, усім знайомим та приятелям. Кожен Бонд закуплений на нашу аплікацію піде на кредит американських українців.

Де можна одержати додаткові аплікації?

Додаткові аплікації можна одержати від наших стейтових предсідників, Запомогових орґанізацій та в обох наших державних аґенціях, яких адреси подано вгорі.

Чи треба ще яких інформацій?

По всі додаткові інформації прохаємо звертатися прямо на адресу централі:

UKRAINIAN AMERICAN WAR BOND DRIVE
847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

Зокрема громади, як: задумують устроювати віча чи збори, а потребуватимуть бесідників чи яких інформацій, повинні заздалегідь повідомити про це централю, щоби мож було поробити вчасно усі приготовання.

Пресовий Комітет.

Головою пресового комітету призначено д-ра Павла Дубаса, а як членів: о. О. Мицика, Давида Хмелика та Олександра Яремка.

Д-р Володимир Ґалан,
голова Комісії Продажі Военних Бондів
при Українськім Конґресовім Комітеті,
847 N. Franklin St., Philadelphia, 23, Pa.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 137, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. січня, в год. 2. пополудні, в галі парохіяльній. Просимо членів прийти на час. На річних зборах вибрано уряд на 1944 рік: Ф. Саґатий, предс.; В. Болнарський, засть.; М. Колодруб, секр.; І. Дишевський, заст.; М. Шаґайний, кас.; І. Рудавський, заст.; М. Загоройко, В. Савчук і І. Дишевський, мол., контрольори; Т. Фотій і І. Вересюк, надз. хорих. — Уряд.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудуться в неділю, 16. січня, в годині 2. пополудні. **Річні збори** відбудуться зараз по місячних. Уряд просить усіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів просимо вирівнати свій довг. — За уряд: Ю. Заґвоцький, Д. Мушастий, А. Данилюк.

ДЖЕМЕЙКА, Н. Й. — Бр. св. Юрія, від. 160, повідомляє всіх членів, що **річні збори** відбудуться 15. січня під ч. 145-02 Ліберти Еве. Кожний член обовязково повинен прийти і почути звіт урядників; буде вибір уряду на 1944 рік. Початок у год. 8. ввечір. — М. Костишин, секр.

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори відділу 312 відбудуться в суботу, 15. січня, в 8. год. ввечір. Просимо всіх членів і члениць прийти на збори, бо маємо важні справи до полагодження. Хто не може прийти на збори, то прошу принести вкладку до секретаря на адресу: Stephen Zawadowsky, 51. Brett Place, So. Plainfield, N. J.

Про веред шлунка

(Докінчення)

При вереді шлунка виступає дуже часто блювота або зараз по їжі або по 2—3 годинах. звичайно тоді, коли біль стає найсильніший. Блювотина має часом у собі домішку крови свіжої ясночервоної, або старої справленої подібної до кави з гущею. Кров, що виливається з місця шлунка знищеного вередом може залишатися в шлунку і тоді недужий має враження жару і повноти та пульсування в горішній частині черева; з інших проявів що виступають при такій кровотечі буває неспокій, болі голови та памороки. Кров вилита до шлунка може також вийти назверх через блювоту. При вереді дванацятки вона не може завернути через замкнений воротар шлунка і йде далі з калом, на чорно його забарвлюючи. Кал тоді подібний до смоли і сильно тхне. Часто буває, що кількість крови у блювотинах чи калі дуже мала, так, що її голим оком не видно, а можна її викрити тільки через мікроскопові оглядини чи хемічними спробами.

Хід недуги.

Вереди шлунка в 50 проц. гояться від близн, в решті випадків бувають затяжні. Затяжний веред характеризується погіршеннями, що виступають головно в зимі та на весну. Вони дають довготревалі болі. Затяжний хід вереда повстає наслідком переходу недуги на очеревну, себто болону, що покриває шлунок від сторони черевної ямини. Тоді повстають зрости шлунка із сусідніми органами (печінка, груба кишка, перепона), що не дають загоїтись вередові через неправильне положення шлунка. Тільки невелика частина вередів шлунка чи дванацятки дає найгіршу комплікацію цієї недуги —. пробиття вереда до очеревної ямини із запаленням очеревної. Таке пробиття виявляється наглим сильним болем-колькою і загальним западом. Недужий, в якому пробився веред до очеревної ямини лежить нерухомо, оминає всякого руху, має язик сильно обложений, пульс спочатку вільний, небавком потім стає чимраз скорший і дрібний. Потім звичайно розвивається розлите запалення очеревної.

З інших наслідків вереда шлунка чи дванацятки це значне вихудщіння наслідком довготривалої втрати крови. Лише дуже малий процент затяжних вередів (3 проц.) переходить у лихий новотвір шлунка, пістряк (рак).

Лікування вереда.

Лікування вереда шлунка чи дванацятки полягає на лікуванні загальнім і хворого органу тіла. Загально лікують лікарі хиби конституції, сифіліс, туберкульозу та інші чинники, що моглиб підтримувати розвиток вереда. Залежно від стану недуги, загального стану пацієнта і від місця вереда в шлунку лікування вереда може бути дієтичне, фармацевтичне, проміңне та операційне.

Дієтичне лікування вимагає щоб подавати хворому відповідну поживу, що рівночасно має відживляти його і лікувати його шлунок, не подражнити його, охороняючи знищену вередом слизну оболону шлунка. При свіжому вереді, де маємо сильне кровавлення, треба хворого чимскоріше примістити в ліжку. Пацієнт мусить голодувати 24 год. Щоб заспокоїти спрагу, треба подавати хворому кусники леду, щоб смоктав (воду виплювати назад або, ледовохолодну воду до полокання устної ямини.

Коли хворий дуже виснажений можна подати йому т. зв. відживчу лявативу з 200 цм 10 прц. розчину гронового цукру огрітого до теплоти тіла. Так можна відживляти хворого навіть 5 разів денно. Коли гостра кровотеча пройде, хворий мусить остати в ліжку 4 тижні, підчас яких веред лікується відповідною дієтою. Таких зразків дієт є кілька, засадничо в них іде про те, щоб подані страви можна скоро стравити, щоб якнайкоротше дразнили хворий шлунок. Засадничим складником такої дієти для хворих на веред шлунка є молоко, тому, що товщ з молока стримує виділювання шлункового соку, зменшує надмірну квасоту шлункового соку і покриває ніжною верствою веред. У перших 2 тижнях страва має бути виключно плинна, потім трохи густіша, а від чотирьох тижнів від початку лікування поволі переходиться до звичайної їжі.

На жаль з браку місця не можна передати тут докладно дієти на ввесь той час лікування дієтою, але зразки такої дієти подасть кожний лікар.

Фармацевтичне лікування вереда може переводити (як зрештою кожне інше) тільки лікар, бо воно для кожного випадку індивідуальне. Засадничо воно має на цілі затримати кровотечу, злагіднити надмір шлункових квасів алькаліями і звільнити шлунок від болячих корчів. При цьому подаємо алькалії (соду, магнезію) препарати срібла, бізмуту та атропіну.

Є ще багато метод лікування вереда. З них кілька дало часто добрі висліди, як напр. відживлювання хворого сондою вложеною до тонкої кишки на 2—6 тижнів, коли страва не переходить через хворий шлунок чи дванацяткою і дає їм змогу відпочити та подужати.

Затяжні вереди, що є дуже опірні на дієтетичне та фармацевтичне лікування лікуємо нагріванням діятермічними лямпами чи насвітлюванням променями Рентгена, що часто усувають болі та кровавлення.

Хворого уважаємо за вилікуваного тоді, коли він уже не має жадних болів, коли зникнуть болісні пункти при утиску на живіт і притаєна невидна голим оком кров у калі.

Виздоровівши повинен недужий ще рік притримуватись приписаної дієти. По кожній їжі повинен відпочити з теплим окладом на животі. Строго заборонені є усякі фізичні зусилля та утиски на черево. Також добре є попивати щави алькалічні, як воду Віші, чи карсьбадську.

Операційне лікування переводять лікарі тоді, коли шлунковий веред перебився до очеревної ямини чи коли він своїми близнами здеформував дуже шлунок. Також коли лікар має підозріння, що даний веред хоче перейти в лихий новотвір — пістряк, тоді конечна операція, при якій усуваємо частину шлунка, де находиться веред або лучимо здорову частину шлунка з тонкою кишкою; тоді страва переходить зі шлунка до кишок скоро і оминаючи хворе місце не дразнить його, даючи йому змогу спокійно заблизнюватись і загоїтись.

Лікар Б. Г-й.

ПІДПИРАЙТЕ БИЗНЕСМЕНІВ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ". А ТИМСАМИМ ПІДІПРЕТЕ „СВОБОДУ".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НАНТІКОК, ПА. — Повідомляємо всіх членів Бр. Пр. Спаса, від. 29. що річні збори відбудуться в неділю, 16. січня, в галі укр. гр.-катол. парохії, 240 Сентер Ст. Просимо всіх членів прийти на збори. Уряд дасть свій звіт і буде вибір уряду на 1944 рік. — С. Грозьо, предс.; Н. Салюк, секр.; Е. Яхван, кас.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 217, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. січня, в годині 2:30 пополудні точно, в гали парохіяльній. Обовязково всі члени мають явитися на збори, бо є важні справи до полагодження. Буде звіт урядників і контр. комісії з діловодства за 1943 рік і перебрання уряду: Уряд на 1944 рік є: М. Яцула, предс.; В. Колдонський, заст.; А. Іванів, секр. М. Рудий, заст.; П. Памяк, кас.; Т. Герула, заст.; Р. Шевчук, Т. Гранковський і М. Хмеляк, контр. комісія; І. Шеремета, І. Луцишин, І. Буяновський, Марія Мельник, надз. хорих; М. Плюта, надконтр. хорих; Д. Дачів і А. Росоловський, прапорчики; Д. Маціковський і І. Луцишин, старші браття. Збори будуть відбуватися в 3-ту неділю по 1-шім, в годині 2.30 пополудні. Шановні члени, приєднуйте нових членів до Бр. і У. Н. Союзу та вписуйте свої діти. Не явившийся на зборах член підлягає карі згідно зо статутом. — М. Яцула, предс.; П. Паснак, кас.; А. Іванів, секр.

ВАНГСТОВН, Н. Й. — Тов. Просвіта, від. 129, повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 15. січня, в 8. год. ввечір, під ч. 149-20 — 9. Еве. Обовязком всіх членів є прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кару згідно зо статутом. — М. Баран, предс.; Марія Бринь, кас.; М. Дзярський, секр.

ЙОНГСТАВН, О. — Тов. ім. О. Басараб, від. 348, повідомляє всіх своїх членниць, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16. січня, в годині точно 2. пополудні, в гали церковній при В. Райен Еве. Присутність кожної членкі коеча. Буде звід з минулого року і вибір уряду на 1944 рік. — За уряд: Варвара Дубас, предс.; Марія Періг, фін. секр.; Йосифина Стахура, ерк. секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в неділю, 16. січня, в парохіяльній салі, 74 Геррис Еве., в год. 1. точно. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо буде багато справ до обговорення і полагодження. Буде звіт уряду і контролі за минулий рік, заприсяження нового уряду на 1944 рік, який був вибраний так: І. Околіта, предс.; М. Чагарин, заст.; І. Кокольський, фін. секр.; М. Яцишин, заст.; Т. Лаба, кас.; О. Косюк, заст; Д. Бойко, рек. сек.; І. Стрик, заст.; О. Косюк, М. Конерюк і В. Копитко, контр. комісія; І. Коцюба, І. Стрик, М. Кінаш і М. Фірман, надз. хорих; М. Чагарин, бібліотекар; Й. Кава, капітан; В. Кучерявка і Н. Гаврада, прапорчики; Ю. Самборський, М. Пробориевський і В. Козак, мирові судді; А. Сирота і Й. Ключевич, дверники. — За уряд: І. Кокольський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Річні збори Бр. св. Ирія, від. 239, відбудуться в суботу, 15. січня, точно в год. 8. ввечір. Біжучі справи буде полагоджувати секретар вже від год. 6. пополудні. Збори перенесено на 15. січня, бо 22. січня відбудеться Другий Конгрес Американських Українців у Філядельфії. Просимо всіх членів прийти на річні збори, вислухати звітів, вибрати новий уряд та намітити працю на біжучий рік. — Уряд.

ВЕСТБУРИ, Н. Й. — Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 267, відбудуться в суботу, 15. січня, в годині 8. ввечір. Просимо всіх членів прийти на ці збори і вислухати звіту урядників та вибрати уряд на 1944 рік. Є багато важних справ до полагодження. Не явившийся член буде підлягати карі приписаній статутом. — К. Дідух, секр.

ТРАЗАН, ч. 903. Партизанська тактика.

Партизанська тактика Тарзана робила ворогові багато клопотів. Його вояки засипали німців стрілами.

Вони звявлялися в несподіваних місцях.

Але націсти всетаки перли наперед. І один з чорних поніс Тарзанови вістку.

„Як так, то я мушу йти самий", заявив Тарзан.